

GODZINY (OKREŚLANIE CZASU)

Która godzina?

Jeśli chcesz zapytać, która godzina, powiedz: *Kolik je hodin?*

Do wyrażenia godziny można użyć:

1) Systemu dwunastogodzinnego, na przykład: *Kolik je hodin? – Teď je osm (hodin).* Słowo *hodina* może zostać w tym zdaniu pominięte: *Je osm. = Je osm hodin.* Do oznaczenia całej godziny używamy liczebnika głównego w rodzaju żeńskim.

1.00 = 13.00	<i>Je jedna (hodina).</i>
2.00 = 14.00	<i>Jsou dvě (hodiny).</i>
3.00 = 15.00	<i>Jsou tři (hodiny).</i>
4.00 = 16.00	<i>Jsou čtyři (hodiny).</i>
5.00 = 17.00	<i>Je pět (hodin).</i>
6.00 = 18.00	<i>Je šest (hodin).</i>
7.00 = 19.00	<i>Je sedm (hodin).</i>
8.00 = 20.00	<i>Je osm (hodin).</i>
9.00 = 21.00	<i>Je devět (hodin).</i>
10.00 = 22.00	<i>Je deset (hodin).</i>
11.00 = 23.00	<i>Je jedenáct (hodin).</i>
12.00 = 24.00	<i>Je dvanáct (hodin).</i>

2) Systemu dwudziestczterogodzinnego, który jest typowy w oficjalnym kontekście, na przykład w telewizji lub radiu, na lotnisku, na dworcu kolejowym itp.: *Teď je 20.15.* (czytamy: *dvacet patnáct*). Za formą cyfrową nie dodajemy słowa *hodina/hodiny/hodin*.

3) Uściślenie przy użyciu części godziny. Ten sposób wyrażania czasu jest powszechny w codziennym języku obiegowym:

	<i>Je jedna (hodina).</i>
	<i>Je čtvrt na osm. (čtvrt na jednu, na dvě, na tři, ...)</i>
	<i>Je půl osmé. (půl jedné, druhé, třetí, čtvrté, ...)</i>
	<i>Je tři čtvrtě na osm. (tři čtvrtě na jednu, na dvě, na tři, ...)</i>

Po výrazeních *čtvrt na* i *tři čtvrtě na* užíva sĕ biernika liczebnika gĕównego w rodzaju Źeńskim (na przykĕlad: *na jednu, na dvě*). Po výrazeniu *pĕl* užíva sĕ liczebnika porzĕdkowego w dopełniaczu rodzaju Źeńskiego (*pĕl druhé, pĕl třetí, pĕl desáté*, poza výrazeniem *pĕl jedné*).

UWAGA: po výrazeních *čtvrt na, pĕl* i *tři čtvrtě na* užíva sĕ liczebnika oznaczajĕcego kolejnĕ godzinĕ! 7.15 = *čtvrt na osm*.

Kiedy? O ktĕrej godzinie?

Kiedy pytamy, o ktĕrej godzinie coś sĕ dzieje (dzĕla sĕ), užívamy przyimka *v/ve* i liczebnika w bierniku. Mamy kilka sposobĕw wyraŹania czasu:

1) System dwunastogodzinny z wyszczegĕlnieniem czĕści dnia (rano, przed poĕdnie, wieczorem itd.), jeŹli nie wynika to z kontekstu, np.: *V kolik hodin je koncert? – V osm (večer).*
V kolik hodin jsi Źel spĕt? – Ve dvě (ráno).

Czĕści dnia

PrzybliŹony czas	Mianownik liczby pojedynczej	Kiedy?
5.00 – 9.00	<i>ráno</i>	<i>ráno</i>
9.00 – 12.00	<i>dopoledne</i>	<i>dopoledne</i>
12.00	<i>poledne</i>	<i>v poledne</i>
12.00 – 17.00	<i>odpoledne</i>	<i>odpoledne</i>
17.00 – 23.00	<i>večer</i>	<i>večer</i>
23.00 – 5.00	<i>noc</i>	<i>v noci</i>

2) System dwudziestoczwergodzinny, ktĕry jest typowy w oficjalnym kontekście, na przykĕlad w telewizji lub radiu, na lotnisku, na dworcze kolejowym itp. Užívamy rĕwnieŹ przyimka *v/ve* i biernika liczebnika, na przykĕlad:

Film je ve 20.15. (czytamy: *ve dvacet patnĕct*).

Budĕk zvonil v 1.30. (czytamy: *v jednu třĕcet*).

Za formĕ cyfrowĕ nie dodajemy sĕlwa *hodina/hodiny/hodin*.

3) Uściślenie przy użyciu części godziny. Ten sposób wyrażania czasu jest powszechny w codziennym języku obiegowym.

	Obědvám v jednu (hodinu) . Obědvám ve dvě, tři, čtyři (hodiny). Večeřím v pět, šest, ... (hodin).
	Snídám ve čtvrt na osm.
	Snídám v/o půl osmé.
	Snídám ve tři čtvrtě na osm.

Dla wyrażenia *půl (osmé)* możemy użyć przyimka *v/ve* lub przyimka *o*: *Přijdu v půl desáté.* = *Přijdu o půl desáté.*